

Imatges de dones. Les representacions femenines en un monestir medieval.

Objectius d'aprenentatge de la visita

- Reflexionar sobre el paper de les dones en l'època medieval i en l'actualitat.
- Analitzar els models femenins a través d'obres d'art presents en el Monestir de Pedralbes.
- Examinar el paper de la religió en la configuració de les mentalitats de les societats de l'època medieval.
- Identificar desigualtats i prejudicis de gènere actuals com a hereus d'aquells presents a l'edat mitjana.
- Entendre els estereotips que s'han vinculat a la representació de les dones i el seu paper en la societat.
- Reconèixer el poder de les imatges com a transmissores de valor i amb capacitat de projectar referents en l'imaginari col·lectiu.

Relacions curriculars

Competències clau i específiques que es treballen

Competència en comunicació lingüística (CCL).

CCL1. S'expressa de forma oral, escrita o signada amb coherència, correcció i adequació als diferents contextos socials, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa tant per intercanviar informació i crear coneixement com per construir vincles personals.

Competència en consciència i expressió cultural (CCEC).

CCEC1. Coneix, aprecia críticament, respecta i promou els aspectes essencials del patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, valorant la llibertat d'expressió i l'enriquiment inherent a la diversitat cultural i artística, per construir la seva pròpia identitat.

CCEC2. Gaudeix, reconeix i analitza amb autonomia les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni a través dels seus llenguatges i elements tècnics, en qualsevol mitjà o suport.

Competència ciutadana (CC).

CC1. Analitzar i comprendre idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.

CC3. Analitzar i comprendre problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

Competència personal social i d'aprendre a aprendre (CPSAA).

CPSAA3. Comprendre proactivament les perspectives i les experiències dels altres i incorporar-les al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.

Competències i sabers segons àrees de coneixement

CIÈNCIES SOCIALS: GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Competències específiques que es treballen

CE2. Indagar i argumentar a partir de problemes socials rellevants, locals i globals, per desenvolupar un pensament crític i respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la identitat individual i col·lectiva i a la consecució d'un present i un futur més just i inclusiu.

CE6. Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació.

CE8. Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència.

Sabers que es mobilitzen

Reptes del món actual

- Igualtat de gènere (1er i 2n).
 - Qüestionament dels rols de gènere i la seva manifestació en tots els àmbits de la societat i la cultura, inclòs l'entorn escolar.
- Equitat de gènere i d'opcions afectivosexuals (3er i 4t).
 - Participació en debats i projectes per a l'eliminació de les desigualtats, discriminacions i violències.

Societats i territoris

- Origen i evolució de l'organització social (1er i 2n).
 - Valoració de les desigualtats socials i les disputes pel poder des de l'antiguitat i en diferents contextos històrics.
 - Anàlisi de formes d'organització política del món medieval.

- Interpretació de la seva evolució i comparació entre algunes formes d'organització política, incidint en els aspectes referits a la desigualtat entre els grups socials.
- Consciència històrica (3er i 4t)
 - Elaboració de judicis propis i argumentats davant de problemes d'actualitat contextualitzats històricament, i defensa i exposició crítica a través de presentacions i debats.
- Religió i organització social (1er i 2n).
 - Anàlisi de les relacions entre religió i poder en el context del sorgiment de les grans religions politeïstes i monoteïstes, així com el paper de l'Església en la configuració de cultures i mentalitats.
- Les persones invisibilitzades de la història (1er i 2n).
 - Conscienciació sobre la marginació, segregació, control i submissió de les dones, els esclaus i altres col·lectius en la història de la humanitat.
 - Posada en valor del protagonisme individual i col·lectiu de les dones al llarg de la història.
- Perspectiva de gènere (3er i 4t).
 - Reconeixement de les aportacions de les dones en diferents àmbits socials, culturals, artístics, econòmics i polítics.
- Evolució de les expressions artístiques i culturals (1er i 2n).
 - Anàlisi i valoració de la diversitat i riquesa de les expressions artístiques i culturals a partir de fonts diverses i de l'observació directa i indirecta dels estils i obres.
 - Conscienciació sobre el respecte i conservació del patrimoni material i immaterial.
- Cultura, arts i patrimoni (3er i 4t).
 - Caracterització d'algunes manifestacions artístiques i culturals que conformen la diversitat del món actual.
 - Actitud proactiva i respectuosa per a la conservació del patrimoni material i immaterial de l'entorn.
 - Coneixement dels espais i organismes que vetllen per a la conservació i difusió dels elements del patrimoni natural i artísticocultural.

Compromís cívic

- Igualtat de gènere (1er i 2n).
 - Reconeixement i denúncia del masclisme en la història i l'actualitat.
 - Posicionament a favor de manifestacions i conductes no sexistes.
- Equitat de gènere (3er i 4t).
 - Identificació dels principals motius de discriminació per raó de sexe i d'orientació sexual a Catalunya i Espanya.

EDUCACIÓ PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL (de 1er a 3er) / EXPRESSIÓ ARTÍSTICA (a 4t)

CE1. Descobrir les manifestacions artístiques contemporànies i del patrimoni cultural, interessant-se per la realitat patrimonial com a part de la pròpia cultura, per reconèixer-les com

a testimoni del pensament i com a font d'aprenentatge, prenent consciència de la necessitat de conservar-les.

CE2. Analitzar produccions artístiques, pròpies i alienes, argumentant opinions amb respecte i sentit crític, per construir una cultura artística àmplia, gaudir i generar nous coneixements.

Sabers que es mobilitzen

Manifestacions artístiques contemporànies i del patrimoni cultural. Anàlisi i apreciació estètica.

- Valoració del patrimoni cultural, incorporant la perspectiva de gènere i la diversitat cultural i social, a través de l'anàlisi, la interpretació i la lectura de manifestacions artístiques contemporànies, locals i de la història (de 1er a 3er).
- Identificació de les característiques estilístiques, el context i la funció de les produccions artístiques al llarg de la història i en l'actualitat, aplicant estratègies de recerca d'informació en fonts diverses, inclosa la d'Internet (de 1er a 3er).
- Lectura de missatges visuals en els mitjans de comunicació, Internet, les xarxes socials i l'entorn, a través de la reflexió crítica sobre la seva funció i els possibles significats (de 1er a 3er).
- Detecció de la publicitat subliminal i reflexió crítica sobre els estereotips en la societat de consum i el consum responsable, en l'anàlisi de la publicitat i el disseny (a 4t).

Metodologia i recursos utilitzats

L'activitat consta d'una visita al Monestir de Pedralbes i d'una proposta per treballar a l'aula, tant abans com després de la vista.

Al monestir, el discurs es transmet de manera dinamitzada amb l'ajuda de làmines amb imatges i de les obres d'art del museu. També es fomenta l'observació estructurada de l'espai i d'alguns elements patrimonials, així com el debat i l'intercanvi d'idees per part de l'alumnat.